

Moravskoslezský kraj ve spolupráci s Moravskoslezskou společností pro ochranu přírody a myslivost o.p.s.

MYSLIVECKÁ KONFERENCE 2016

SBORNÍK REFERÁTŮ

22. listopadu 2016
zasedací místnost zastupitelstva kraje

Vážené dámy, vážení pánové,

Letošní jedenáctý ročník Myslivecké konference je uspořádán Moravskoslezským krajem ve spolupráci s Moravskoslezskou společností pro ochranu přírody a myslivost o. p. s. a obdobně jako u předchozích ročníků je jejím hlavním cílem přinést posluchačům aktuální témata na úseku myslivosti a informace využitelné odbornou mysliveckou veřejností při realizaci výkonu práva myslivosti v praxi. Dle toho byl také připraven program letošního ročníku, který nemá ústřední téma, ale jednotlivé příspěvky byly zvoleny průřezově dle vybraných oblastí myslivecké činnosti.

Každoročně diskutovanou otázkou je výše škod způsobených na zvěři v období senosečí. Zákon o myslivosti stanoví povinnost vlastníkům pozemků či nájemcům pozemků oznámit kosení pícnin uživateli honitby, který má povinnost zajistit potřebná opatření k záchraně zvěře. Při naplnění těchto zákonných předpokladů je v praxi důležitá zejména vzájemná komunikace mezi hospodařícími subjekty na zemědělských pozemcích a uživateli honiteb. A právě za účelem operativního vyměňování informací mezi dotčenými subjekty byl zřízen webový portál senosec.czu.cz.

Sokolnictví patří mezi jeden z nejstarších způsobů lovu, přičemž loveckých dravců není dnes využíváno jen k lovu za účelem získání zvěřiny či kožešiny, ale také ke snižování početních stavů živočichů v místech, kde nelze využít jiných způsobů usmrcování například odchytem či střelnou zbraní, jako jsou třeba nehonební pozemky uvnitř intravilánu měst a obcí nebo letiště.

Při výkonu práva myslivosti je nezbytné dodržovat nejen zákon o myslivosti, ale také povinnosti vyplývající z veterinárního zákona a souvisejících právních předpisů, které upravují například způsob předkládání vzorků černé zvěře pro potřeby vyšetření na přítomnost trichinel nebo způsob prodeje zvěřiny. Jedním z hlavních úkolů veterinárních orgánů v oblasti zdraví zvířat je udržení dobré nákazové situace a ochrana území před zavlečením nákaz.

Zákon o myslivosti vymezuje druhy volně žijících živočichů, které jsou zvěří. Mezi těmito druhy zvěře jsou také nepůvodní druhy, kterým je mimo jiné sika japonský. Tento druh byl do Evropy dovážen v 2. polovině 19. století a vypouštěn do prostředí vyhovující původnímu jelenu evropskému. Jelen sika se poměrně dobře adaptoval na podmínky střední Evropy, o čemž svědčí nárůst početních stavů a vysledované křížení, které je s ohledem na ochranu geograficky původního druhu jelena evropského považováno za nežádoucí.

Není pochyb o tom, že výkon práva myslivosti je pro uživatele honiteb spojen s výdajem nemalých finančních prostředků na péči o zvěř a zlepšování životních podmínek zvěře. Mimo jiné se jedná o povinnosti stanovené zákonem o myslivosti, podle kterého musí uživatel honitby v období nouze zvěř přikrmovat a v rámci zlepšování životních podmínek zvěře mají uživatelé polních honiteb pečovat o zakládání remízků a vhodných krytů pro zvěř a naopak uživatelé lesních honiteb mají dbát o zakládání políček pro zvěř. Na plnění některých těchto povinností a dalších činností je možné využít finančních příspěvků poskytovaných uživatelům honiteb podle nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení

závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti. Pro následné porovnání úrovně mysliveckého hospodaří se zvěří, zlepšování životního prostředí zvěře a činností směřujících k ochraně zvěře je možné využít soutěže „Honitba roku“.

S ohledem na připravený program myslivecké konference pevně věříme, že i letošní ročník splní Vaše očekávání a bude přínosem pro další mysliveckou činnost a přispěje ke zvyšování úrovně mysliveckého hospodaření.

Myslivosti zdar!

OBSAH

Záchrana zvěře při senosečích – využití moderních technologií	5
--	----------

Mgr. Lubomír Hajný

Využití loveckých dravců.....	7
--------------------------------------	----------

Jiří Gallat, Ing. Drahuše Gallatová

Informace Státní veterinární správy související s výkonem práva myslivosti z pohledu zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů.....	8
--	----------

MVDr. Ivana Krčmářová

Hybridizace jelena evropského se sikou - ohrožení zachování původních jeleních populací v Evropě.....	16
--	-----------

Prof. Ing. Luděk Bartoš, DrSc.

Finanční příspěvky na vybrané myslivecké činnosti	18
--	-----------

Ing. Kristýna Slovíková

Soutěž „Honitba roku“	19
------------------------------------	-----------

Bc. Martin Hlaváč

Záchrana zvěře při senosečích – využití moderních technologií

Mgr. Lubomír Hajný

Záchraně zvěře při senoseči se s využitím moderních technologií již druhým rokem věnuje Ministerstvo životního prostředí, Česká zemědělská univerzita, Českomoravská myslivecká jednota, Hnutí za živou krajinu, spousta myslivců a dalších dobrovolníků. Jejich společným cílem je záchrana co největšího množství zvěře a živočichů v období sečení luk a trvalých travních porostů. Každým rokem hyne pod koly žací strojů tisíce kusů zvěře a jejich mláďat. Díky vzájemné spolupráci výše uvedených byl vytvořen moderní, funkční portál, který má za cíl efektivně pomáhat při záchraně zvěře.

Portál senoseč – senosec.czu.cz

Velmi častým problémem při záchraně zvěře byl komunikační blok mezi zemědělci a myslivci. Vznikal tak obvyklý problém, že zemědělci mnohdy nenahlásili termín a čas seče a myslivci proto nemohli učinit opatření na záchranu zvěře. Díky aktivitě Ministerstva životního prostředí a České zemědělské univerzity vznikl webový portál senosec.czu.cz, který má za cíl jednoduchým způsobem komunikačně a informačně propojit zemědělské podniky, myslivce a dobrovolníky z řad veřejnosti tak, aby se podařilo zlepšit ochranu zvířat a snížit počet těch, které každoročně hynou pod koly žací techniky v době senosečí.

Portál má tři úrovně:

1. Zemědělece
2. Myslivce
3. Dobrovolníky

Zemědělec může pomocí webové aplikace zadávat termín a místo seče. V okamžiku, kdy do portálu termín a místo zadá, myslivcům a dobrovolníkům, kteří jsou u portálu registrovaní přijde email a sms zpráva se zadanými daty od zemědělce. Odpadá tak problém, že myslivci o probíhající seči nevěděli. Zemědělec rovněž splní zákonnou povinnost oznámit termín seče uživateli honitby. V případě změny termínu nebo času seče portál opět informuje pomocí sms zpráv.

Myslivec může stejně jako zemědělec zadávat do portálu termíny a místa, kde se bude provádět senoseč. Myslivec zadává takzvané preventivní akce, což jsou označená místa, kde se bude provádět senoseč a na těchto místech – lokalitách se provádí preventivní opatření na záchranu zvěře, ať už jde o vyhánění zvěře se psy či instalace plašičů zvěře.

Dobrovolník, který je registrován v portálu, má vybraný okruh zájmu, kde chce jít myslivců pomáhat při záchraně zvěře. V případě zadání preventivní akce v jeho okruhu zájmu, dostane dobrovolník sms zprávu s termínem, místem a časem záchranu zvěře. Může tak přijít a zapojit se do záchranu zvěř pod vedením myslivců.

Portál na záchranu zvěře má celorepublikovou působnost a je schopen pracovat s daty. Eviduje počet preventivních akcí, počet registrovaných zemědělských podniků, mysliveckých spolků a také dobrovolníků. Umí vyhodnocovat počty zachráněné zvěře. V průběhu roku 2016 přibyla díky studentům České zemědělské univerzity také mobilní aplikace senoseč, která funguje pomocí chytrých telefonů a je tak možné zadávat termíny sečí a preventivních akcí přímo v terénu.

Portál senosec.czu.cz nenahrazuje klasickou komunikaci mezi zemědělci a myslivci při záchraně zvěře při senoseči. Portál dává prostor efektivně a hlavně účinně komunikovat mezi všemi zainteresovanými stranami. Díky mediální podpoře se postupně portál dostává do povědomí stále většího množství zemědělců i myslivců. V letošním roce bylo v portálu registrováno již přes 200 zemědělských podniků, stovky mysliveckých spolků a myslivců a přes dva tisíce dobrovolníků. Společnou snahou všech je pomocí moderních technologií záchrana co největšího množství zvěře při senosečích.

Využití loveckých dravců

Jiří Gallat, Ing. Drahuše Gallatová

Sokolnictví by mělo být povýšeno na umění, protože je to jediný oduševnělý způsob lovu, který svou povahou patří ke skutečnému umění. Lidé mohou čtyřnohého tvora ovládat násilím a jinými prostředky, zato ptáka, který krouží vysoko ve vzduchu, může zajmout a vycvičit jen lidský duch. Vítězství lidského ducha nad nejsvobodnějším ze zvířat, nad dravcem, který se po vypuštění na pěst vrátí i když to odporuje jeho přirozenosti, ne proto, že by pohrdal svobodou, která mu byla zdánlivě darována, ale proto, že se vrátit musí, přinucen géniem člověka, který ho drží neviditelným poutem... (Fridrich II. Štaufský).

Sokolnictví je jedním z nejstarších vztahů mezi člověkem a dravcem, které trvá více než 4000 let. Je to tradiční aktivita lovu pomocí cvičených dravých ptáků v přirozeném prostředí. Se změnou životních podmínek člověka dochází i k změnám využití loveckých dravců, kromě tradičního lovu s dravci je to ochrana zemědělských kultur, biologická ochrana letišť, lov škodné a plašení nežádoucích ptáků v městech.

Biologická ochrana letišť

Biologická ochrana letišť je soubor opatření, která vedou ke snížení předpokladu střetu letadla s živočichem. Jednou z metod používaných při prevenci je i využití sokolnicky vedených dravců. Dravci na letištích jsou využíváni k lovu a plašení živočichů, kteří mohou ohrozit letový provoz.

Ochrana zemědělských kultur

Při ochraně zemědělských kultur jsou dravci využíváni k plašení a usmrcování živočichů, kteří způsobují škody v sadech, vinicích, na plantážích bobulovin, v ovocnářských školkách, na osetých polích.

Plašení nežádoucích ptáků v městech

Havraní kolonie v městských částech, především sídlištích, obtěžují obyvatele hlukem a znečišťováním okolí trusem. Vzhledem k platné legislativě je použití dravců často jediným řešením, častý výskyt dravce a lovení ptáků vede k přesídlení kolonií do jiných oblastí.

Lov škodné

Každoročně jsou pořádány lovy lišek. S orly bylo za posledních pět let uloveno 150 lišek.

Dnes již sokolnictví nemá význam při zajišťování potravy člověka, jak tomu bylo kdysi, a nemá ani význam politický jako ve středověku. Je však důležité z jiných důvodů. Dravec se uplatnil jako cenný pomocník člověka i v dnešní, moderní době.

Informace Státní veterinární správy související s výkonem práva myslivosti z pohledu zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů

MVDr. Ivana Krčmářová, Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Moravskoslezský kraj

Účelem veterinárního zákona je péče o chov, zdraví zvířat a jeho ochranu, předcházení vzniku a šíření onemocnění zvířat, ochranu zdraví lidí před nemocemi přenosnými ze zvířat na člověka, tak jako i péče o zdravotní nezávadnost živočišných produktů a ochrana životního prostředí před nepříznivými vlivy související s chovem zvířat, výrobou a zpracováním živočišných produktů.

Proti týrání je veterinární dozor z pohledu myslivosti prováděn

- nad chovem a přemísťováním zvířat
- nad výrobou, zpracováním, ošetřováním, skladováním a přepravou živočišných produktů a krmiv
- nad používání veterinárních léčiv a přípravků a dodržováním ochranných lhůt
- při prodeji živočišných produktů a prodeji na tržištích a v tržnicích
- nad dodržováním zákazu týrání zvířat

Legislativa z pohledu hygieny zvěřiny

Zákon č. 166/1999 Sb. o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů

Vyhláška č. 289/2007 Sb., o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty

Vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a jeho ochraně a oprávnění k výkonu některých odborných veterinárních činností

Vyhláška č. 128/2009 Sb. o přizpůsobení veterinárních a hygienických požadavků pro některé potravinářské podniky, v nichž se zachází se živočišnými produkty

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 178/2002

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 852/2004

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 853/2004

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 854/2004

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) 1069/2009

Zákon č. 449/2001 Sb., zákon o myslivosti

Zákon č. 246/1992 Sb., zákon na ochranu zvířat proti týrání

V oblasti zdravotní nezávadnosti živočišných produktů obecně platí, že

- Každý, kdo uvádí do oběhu maso nebo orgány jatečných a jiných zvířat, jakož i výrobky z nich k výživě lidí nebo ke krmení zvířat, může tak učinit až po vyšetření, posouzení a označení těchto produktů způsobem stanoveným zákonem a předpisy Evropské unie, a to v souladu s výsledky provedeného vyšetření a posouzení.

- Zvěřina musí pocházet ze zvěře ulovené a usmrčené v souladu se zvláštními právními předpisy a musí být v souladu se zvláštními právními předpisy označena způsobem umožňujícím její identifikaci.

- Veterinární vyšetření těl ulovené volně žijící zvěře a zvěřiny se provádí způsobem a v rozsahu stanovenými předpisy Evropské unie.

- V rámci veterinárního vyšetření jatečných zvířat a zvěře, vnímavých na trichinelózu, se vyšetřuje jejich svalovina na přítomnost svalovce (trichinel). Od začátku letošního roku se rozšířila povinnost, podle „Metodiky kontroly zdraví a nařízené vakcinace pro rok 2016“ vydané ve Věstníku MZe, uživatelům honitby zasílat společně se vzorkem svaloviny z divočáka i „pírko“ neboli ocásek uloveného kusu. Vyšetření ulovených divokých prasat na přítomnost trichinel je hrazeno Státní veterinární správou. Stačí pouze vyplnit objednávku laboratorního vyšetření a odevzdat vzorek na některém z míst, která jsou uveřejněna na internetových stránkách SVS.

- Používání léčivých přípravků u volně žijící zvěře, jejíž produkty jsou určeny k výživě lidí, je zakázáno, s výjimkou případů, kdy je uživatel honitby povinen zabezpečit provádění povinných preventivních a diagnostických úkonů v rámci veterinární kontroly zdraví volně žijící zvěře, a to v rozsahu a lhůtách stanovených ministerstvem. Antiparazitární léčba spárkaté zvěře spadá převážně na únor a je zahájena na základě vyšetření vzorků trusu spárkaté zvěře. Dle Metodiky kontroly zdraví a nařízené vakcinace vydané ve Věstníku MZe, je povinností každého uživatele honitby odebrat 1 vzorek trusu (30 – 50 g) za každé katastrální území nacházející se v honitbě.

- Domácí porážku jelenovitých ve farmovém chovu lze provádět pouze v hospodářství chovatele, kterému bylo krajskou veterinární správou na základě písemné žádosti povoleno provádění domácích porážek. Doba platnosti vydaného povolení je tři roky. Každou porážku je chovatel povinen nejméně 7 dnů před jejím uskutečněním ohlásit krajské veterinární správě.

- Krajská veterinární správa může k porážce velké farmové zvěře v hospodářství nebo k domácí porážce jelenovitých z farmového chovu povolit k usmrcení těchto zvířat použití střelné zbraně. Povolení se vydává na základě písemné žádosti, ke které chovatel musí

a) doložit, že usmrcení střelnou zbraní provede

1. držitel zbrojní licence vydané, nebo

2. chovatel osobně nebo osoba, která je k němu v pracovním nebo obdobném poměru, jsou-li držiteli zbrojního průkazu skupiny C, a

b) přiložit odůvodnění k usmrcení zvířete střelnou zbraní.

Pro účely tohoto ustanovení se velkou farmovou zvěří rozumí jelenovití, mufloni a prasata divoká, jsou-li chováni ve farmovém chovu.

Chovatel, který je držitelem povolení, je povinen mít k dispozici situační náčrt farmy nebo hospodářství s vyznačením místa střelby a prostředků k zajištění bezpečnosti při střelbě, ověřený znalcem v oboru balistiky.

Krajská veterinární správa oznámí příslušnému útvaru Policie České republiky místo a čas použití stříelné zbraně.

- Uživatel honitby zajistí vyšetření ulovené volně žijící zvěře co nejdříve po ulovení. Vyšetření může být provedeno také uživatelem honitby, popřípadě jeho členem, jsou-li proškolenými osobami. Proškolenou osobou nemusí být vyšetřena pouze ta ulovená zvěř, která je použita výlučně pro spotřebu v domácnosti uživatele honitby či oprávněného účastníka lovu, ale i v tomto případě je ale povinností vyšetření na přítomnost svalovce u vnímavých druhů zvěře.

- Ke každému kusu musí být doložen vyplněný lístek o původu zvěře, z něhož je zřejmé datum odlovu, číslo plomby a honitba, kde byl kus uloven. Tento lístek a plombu u spárkaté zvěře, je povinen příjemce uchovávat po dobu 1 měsíce ode dne převzetí.

- Představuje-li ulovená volně žijící zvěř podle výsledků vyšetření provedeného proškolenou osobou zdravotní riziko, musí být předložena uživatelem honitby úřednímu veterinárnímu lékaři k veterinárnímu vyšetření.

- proškolená osoba je fyzická osoba, která absolvovala specializované školení se zaměřením na vyšetřování těl ulovené volně žijící zvěře a získala osvědčení o způsobilosti. Je povinna vést záznamy o druzích a počtech ulovené a vyšetřené zvěře, o místě a době ulovení, o výsledcích vyšetření a o tom, kam byla zvěř dodána. Tyto záznamy uchovává 2 roky a na požádání jej předkládá úřednímu veterinárnímu lékaři.

- Uživatel honitby je povinen vést evidenci o ulovené zvěři, jejím prodeji a vlastní spotřebě. Pokud jde o zvěř vnímavou na trichinelózu, je povinen zabezpečit její vyšetření na přítomnost svalovce (trichinel), a to v akreditované laboratoři, nebo laboratoři, kterou povolila KVS. Zvěř vnímavou na trichinelózu může prodávat nebo dodávat konečnému spotřebiteli až po jejím negativním vyšetření. Protokol o laboratorním vyšetření zvěře je povinen uchovávat po dobu nejméně 2 let a na požádání jej předložit úřednímu veterinárnímu lékaři.

- Uživatel honitby je povinen uchovávat údaje o použití léčivých přípravků u volně žijící zvěře po dobu nejméně 5 let a na požádání je předkládat úřednímu veterinárnímu lékaři. Údaje o použití léčivých přípravků u volně žijící zvěře zahrnují druh a počty zvěře, pro kterou byl léčivý přípravek použit, území, na němž byl léčivý přípravek použit, název a množství použitého léčivého přípravku, datum použití léčivého přípravku a ochrannou lhůtu léčivého přípravku.

- Uživatel honitby může v malých množstvích těla ulovené volně žijící zvěře v kůži nebo peří:

a) prodávat přímo spotřebiteli pro spotřebu v jeho domácnosti, nebo

b) dodávat do maloobchodní prodejny, která zásobuje přímo konečného spotřebitele a je na území kraje, v němž byla zvěř ulovena, nebo

c) dodávat do maloobchodního zařízení, které bylo krajskou veterinární správou registrováno jako zařízení určené pro zacházení se zvěřinou a které je na území kraje, v němž byla zvěř ulovena, nebo krajů sousedních.

Těla ulovené volně žijící zvěře uvedena pod písm. a) nebo b) nesmí být dále uváděna do oběhu.

- Předmětem prodeje zvěře v maloobchodní prodejně je pouze tělo zvěře, které:

- je provázeno plombou a lístkem o původu zvěře, na němž musí být mimo jiné prohlášení proškolené osoby o vyhovujícím vyšetření kusu, je uchováváno při teplotě 0 – 7 °C nejdéle 7 dnů od data ulovení, nebo při teplotě 0 – 1 °C nejdéle 15 dnů
- je skladováno odděleně od zboží jiného druhu

V prodejně je dále ke kusu připojeno upozornění – Zvěř byla vyšetřena proškolenou osobou - určena po tepelné úpravě ke spotřebě v domácnosti spotřebitele.

Malým množstvím se rozumí 1 kus velké volně žijící zvěře a 35 kusů drobné volně žijící zvěře za týden, nejvýše však 30% skutečně odlovené zvěře za rok uživatelem honitby, přičemž těchto 30% nesmí překročit 30 kusů velké volně žijící zvěře a 400 kusů drobné volně žijící zvěře.

- Chovatelé a osoby zacházející se živočišnými produkty jsou povinni zajistit neškodné odstranění vedlejších živočišných produktů, které vzniknou v souvislosti s jejich činností.

Při nález kadáveru mimo své přírodní stanoviště (např. při silnici po sražení autem, v obydlené oblasti a na podobných místech) je nutné postupovat v souladu s veterinárním zákonem, dle kterého má ohlašovací povinnost nález kadáveru ten, komu náleží nebo kdo spravuje místo nález kadáveru. V tomto případě hradí náklady neškodného odstranění kadáveru obec. V asanačním podniku se rovněž likvidují těla nebo části těl volně žijících zvířat, u nichž existuje podezření na přenosné onemocnění.

- Použití kadáverů ke zvláštním krmným účelům (to znamená i přemístění na újediště) je možno za předpokladu povolení krajskou veterinární správou a při splnění stanovených podmínek.

- Povinnost sbírat a neškodně odstraňovat těla volně žijících zvířat, která uhynula nebo která byla ulovena ve svém přírodním stanovišti, není stanovena. Je-li dodržována správná myslivecká praxe, mohou být střeva a další části těl volně žijící zvěře bezpečně neškodně odstraněny na místě. Tato praxe snižující riziko je v členských státech pevně zavedena a v některých případech se zakládá na kulturních tradicích nebo na vnitrostátních právních předpisech o myslivosti.

Hlavním **cílem činnosti státní veterinární správy v oblasti zdraví zvířat** je udržení dobré nálezové situace, ochrana území před zavlečením nákaz.

O dobré nálezové situaci svědčí mezinárodní statusy země prosté, které uděluje Evropská komise (EK), nebo Světová organizace pro zdraví zvířat (OIE). V roce 2015 plnila ČR kritéria pro status země prosté vztekliny, tuberkulózy skotu, brucelózy a leukózy skotu, brucelózy ovcí, Aujeszkyho choroby prasat, slintavky a kulhavky a afrického moru koní. V roce 2015 OIE oficiálně ČR schválila status země

prosté moru malých přežvýkavců a status země se zanedbatelným rizikem bovinní spongiformní encefalopatie (BSE), lidově „nemoc šílených krav“.

Tularémie zajíců

Tularémie zajíců je závažné infekční onemocnění způsobené bakterií (*Francisella tularensis*). Postihuje především zajíce a polní hlodavce, ale je přenosné i na jiná zvířata a na člověka. Postižená zvířata ztrácejí plachost, potácejí se při pohybu, jsou malátná a často se dají snadno chytit. Primárním rezervoárem jsou králíci, zajíci a klíšťata.

Od roku 2012 probíhá pasivní monitoring, v jehož rámci jsou vyšetřováni uhynulí a ulovení zajíci, u kterých bylo vysloveno podezření na tuto nákazu. Současně je prováděn i plošný aktivní monitoring tularémie zajíců zaměřený na výskyt protilátek. Na celém území republiky se vyšetřují tři ulovení zajíci na 100 km². Tularémie je charakteristická přírodní ohniskovostí, tzn., že její výskyt je charakteristický pro určité lokality. Cílem monitoringu je určení rizikových oblastí.

Trichinelóza

Trichinelóza je onemocnění způsobené parazitem *Trichinella spiralis* (svalovec stočený). Parazit se šíří alimentárně. Larva je velmi odolná, přežívá v uhynulém zvířeti i v rozkládajícím se kadáveru. Larva svalovce se může vyskytovat v mase divokých prasat, dále např. ve svalovině medvěda, koně, jezevce atd. Proto je prováděno vyšetřování všech ulovených divokých prasat i všech vnímavých zvířat na přítomnost larev tohoto parazita. Sledování výskytu *Trichinella* spp. bylo s cílem spolehlivě definovat rizikové oblasti rozšířeno i na vyšetření ulovených lišek.

Aujeszkyho choroba prasat

Aujeszkyho choroba je nebezpečná nákaza přenosná na více druhů zvířat, přičemž prase je považováno za přirozeného hostitele, které může tuto infekci přežít. Nákaza je přenosná i na volně žijící živočichy, u kterých vyvolává nesnesitelné svědění a následný úhyn.

Prasata jsou vnímavá, avšak příznaky svědění se u nich nevyskytují. Česká republika je ve vztahu k chovu domácích prasat prostá této nákazy od r. 1988. Nákaza se nepřenáší na člověka.

V průběhu roku 2011 bylo rozhodnuto o provedení monitoringu v populaci divokých prasat. Pro tento monitoring byly využity vzorky, které se odebírají od ulovených divokých prasat pro vyšetření na klasický mor prasat. Monitoring byl ukončen počátkem roku 2013. Z výsledků monitoringu vyplynulo, že zhruba u 1/3 divokých prasat se na celém území ČR vyskytují protilátky proti viru Aujeszkyho choroby. To znamená, že se 1/3 divokých prasat s tímto virem v průběhu svého života setkala. Ne všechna sérologicky pozitivní prasata jsou aktivními vylučovateli viru a přítomnost protilátek nepotvrzuje klinický průběh onemocnění.

Vzteklina

Vzteklina je akutní virové onemocnění centrálního nervového systému teplokrevných živočichů přenosné na člověka. Již na sklonku 19. století byly na nynějším území Čech a Moravy zaznamenány případy vztekliny u psů, koček, lišek a jiných zvířat.

V období 1919 - 1937 zemřelo na vzteklinu v Československu celkem 132 lidí. V roce 1953 byla nařízena povinná a bezplatná vakcinace všech psů proti vzteklině na celém území státu. Vzteklina domácích masožravců poté ustoupila a roční výskyt vztekliny u psů se snížil na minimum. U lišek bylo naopak diagnostikováno až několik set případů ročně.

V osmdesátých letech dosáhla vzteklina největšího geografického rozšíření. Výrazný posun v tlumení vztekliny volně žijících zvířat přinesla orální imunizace lišek zaváděná v osmdesátých letech v řadě západních evropských zemí. Princip spočívá v podání očkovací látky ukryté v plastické ampulce uvnitř vhodné návnady. Při konzumaci návnady a prokousnutí plastického obalu přichází živý očkovací virus do styku se sliznicí dutiny tlamy a hltanu a navodí stav imunity. Od zavedení orální vakcinace v roce 1989 měl výskyt vztekliny v ČR výrazně sestupnou tendenci. Již v roce 1995 poklesl celkový počet pozitivních nálezů o 88 % ve srovnání s výchozím rokem. Tento příznivý trend pokračoval s mírnými výkyvy v následujících letech. V roce 2001 bylo registrováno již jen 35 případů a v roce 2002 pouze 3 případy vztekliny u lišek. Od této doby nebyla již vzteklina na našem území diagnostikována. ČR tak splnila kritéria pro přiznání statutu nárady prostého státu. Také v roce 2004 zůstalo území ČR vztekliny prosté. Riziko zavlečení nárady na naše území však stále existuje, zejména vzhledem k náradové situaci v Polsku, proto stále pokračuje monitoring zahrnující vyšetření čtyř lišek nebo psů mývalovitých na 100 km². Za rok 2015 bylo laboratorně vyšetřeno celkem 2 540 zvířat, z toho 2 245 lišek. U nás je nadále povinná vakcinace psů starších tří měsíců a nadále platí pro chovatele povinnost předvést zvíře, které poranilo člověka, ke klinickému vyšetření veterinárním lékařem a to první a pátý den po poranění.

Africký mor prasat

Africký mor prasat (AMP) je akutní, vysoce nakažlivé onemocnění prasat podobné klasickému moru prasat. AMP je charakteristický vysokou, téměř 100 % úmrtností. Touto náradou může onemocnět prase domácí i divoké všech věkových kategorií. Původním rezervoárem bylo prase bradavičnaté, od kterého se infikovala klíšťata.

Virus se nachází v krvi, tkáňových tekutinách, vnitřních orgánech a sekretech a exkretech nemocných zvířat. Je vysoce rezistentní vůči nízkým teplotám i vysušení. Onemocnění se projevuje vysokou horečkou až 42 °C, která může podle průběhu trvat i několik dnů. Zvířata jsou malátná, těžce dýchají, nepřijímají potravu, trpí krvavým průjmem, zvrací a mají cyanotickou kůži. Klinické příznaky se podobají klasickému moru prasat (KMP), ale průběh je rychlejší.

Základním opatřením pro ochranu nezamořených území je zákaz dovozu prasat a produktů ze zamořených oblastí. Dodržování zákazu krmení zvířat kuchyňskými odpady. Vakcinace je v EU zakázána a ani ve světě vakcína proti této nákaze v současné době neexistuje.

V případě vzniku nákazy je nutné včasné odhalení ohniska, jeho neprodlená izolace a vytvoření ochranného pásma. Všechna prasata v ohnisku se utratí a neškodně odstraní.

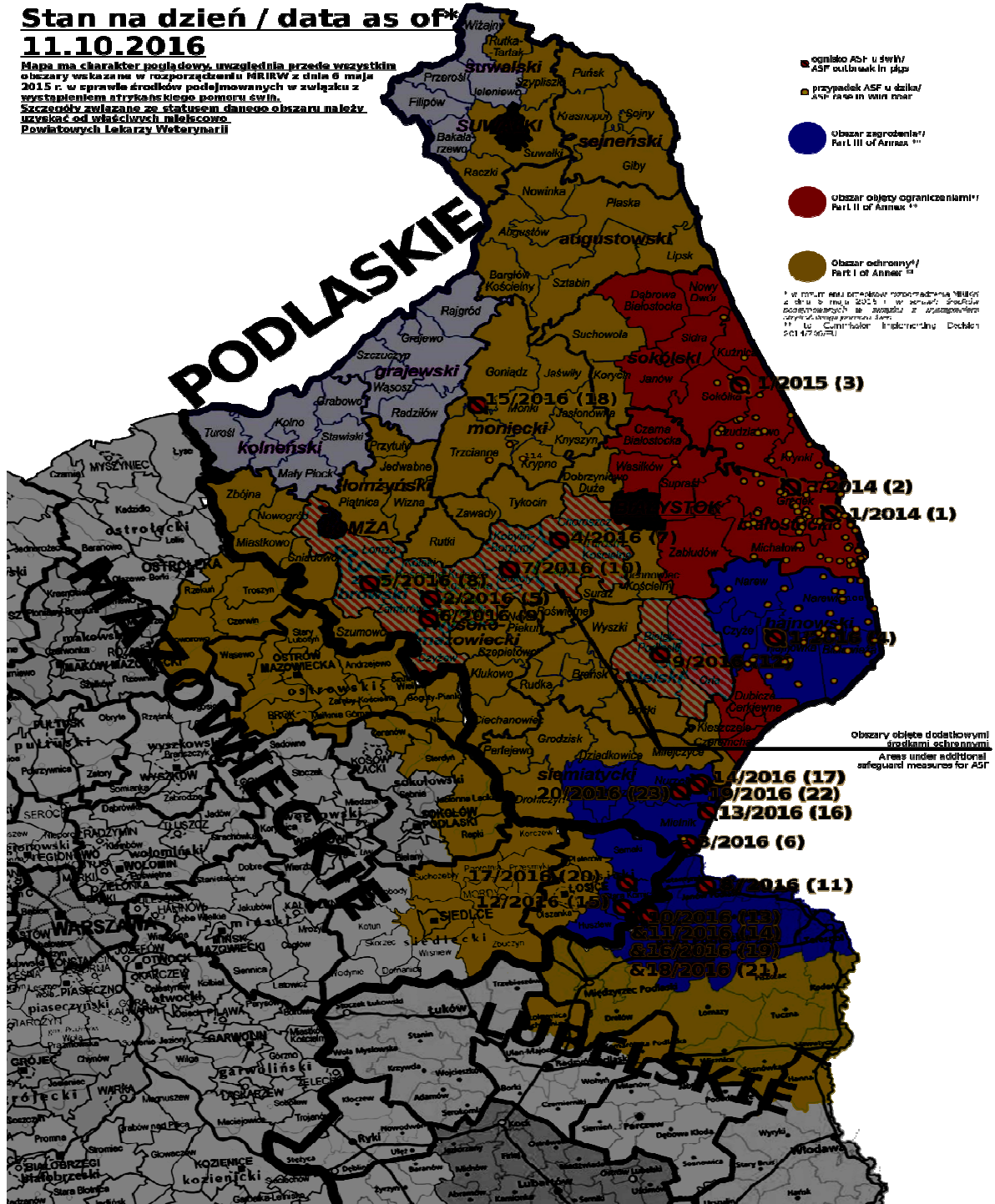
V České republice se africký mor prasat nikdy nevyskytoval. V roce 2008 byl africký mor prasat potvrzen v Azerbajdžánu. Odtud se nákaza postupně šíří na západ, byla potvrzena v Polsku, Litvě, Ukrajině, Bělorusku z čehož vyplývá reálné nebezpečí i pro Českou republiku. Výskyt v členském státu EU znamenal omezení obchodu celé EU. Kromě omezení obchodu, může výskyt nákazy vyvolat nutnost vyšetřování prasat, s čímž jsou spojeny další nemalé náklady.

V současné době Ústřední veterinární správa státní veterinární správy zahájila monitoring u divokých prasat. Vyšetření je zaměřeno na uhynulá divoká prasata. Tato prasata budou vyšetřována virologicky. Vyšetření zajišťuje Národní referenční laboratoř při SVÚ Jihlava.

Největší potenciální nebezpečí zavlečení AMP do České republiky je z území východního Polska. Jen v letošním roce je hlášen výskyt 23 ohnisek afrického moru prasat a ochranná pásma zasahují již do 3 vojvodství, což představuje průnik ochranných pásem až 120 km na území Polska.

Stan na dzień / data as of*
11.10.2016

Mapa ma charakter poglądowy, uwzględnia przede wszystkim obszary wskazane w rozporządzeniu MRHRW z dnia 6 maja 2015 r. w sprawie środków podjętych w związku z wystąpieniem afrykańskiego pomoru świń. Szczegóły związane ze statusem danego obszaru należy uzyskać od właściwych władz powiatowych. Lektorzy Weterynarii

Hybridizace jelena evropského se sikou - ohrožení zachování původních jeleních populací v Evropě

Prof. Ing. Luděk Bartoš, DrSc., Oddělení etologie Výzkumného ústavu živočišné výroby Praha-Uhřetěves a Katedra obecné zootechniky a etologie Fakulty agrobiologie, potravních a přírodních zdrojů České zemědělské univerzity v Praze

Jelení zvěř sika začala být dovážena do Evropy již v druhé polovině 19. století (většinou bez znalosti poddruhové příslušnosti) (Bartoš 2009; Swanson and Putman 2009). Ve většině případů byla zvěř vypouštěna do prostředí obývaného jelenem evropským. První zmínka o výskytu křížení mezi jelenem evropským a sikou byla opublikována v roce 1884 a pochází z Irska (Powerscourt 1884), z místa úplně prvního vypuštění siky japonského do evropské přírody. Od té doby přibývalo evidence o výskytu takového křížení (Bartoš 1991, 1995; 2009), ale po dlouhá desetiletí nebyla tato skutečnost brána mysliveckou veřejností v Evropě vůbec na vědomí a možnost křížení jako taková byla v mysliveckém tisku zpochybňována. V mnoha případech je tomu tak dosud.

V první části přednášky bude vysvětleno, jak je možné, že kříženci mohou unikat pozornosti myslivců. Bude vysvětlen princip vlivu maternálního a heterozního efektu na vzezření hybridů, které identifikaci hybridů ztěžují. Na fotografiích a videu bude vysvětlen rozdíl mezi hybridy F1 a Fn generace. Budou podrobně probrány znaky kříženců na fenotypu siky i jelena evropského, které ovšem mohou zcela chybět, a identifikace hybrida bez genetické analýzy tak nemusí být vždy spolehlivá. V praxi to znamená, že výskyt znaků kříženců genetická analýza nevyvrátí, zato absence těchto znaků může být překonána pozitivním potvrzením předchozí hybridizace genetickou analýzou. (K tomu budou podány konkrétní příklady studií z Evropy, které srovnávají odhady kříženců myslivci a genetickou analýzou.) Bude podána informace o historii spontánního výskytu křížení v oblastech původního výskytu na Dálném Východě, počínaje cestopisy z doby objevování přírody Dálného Východu přírodovědci (Maak 1859; Przewalski 1870) a cestami, kudy se zvěř sika dostávala do Evropy, a co to z hlediska možnosti křížení, respektive již dovozu hybridní zvěře, mohlo znamenat.

Budou prezentována data o hrozivém nárůstu stavů jelení zvěře sika, jaký je její reprodukční potenciál a jaké jsou vyhlídky dalšího vývoje stavů siky a šíření hybridů. Bude diskutováno, jaká nebezpečí se za tím skrývají, jak státní správa toto nebezpečí dlouhodobě ignoruje, a co to znamená pro osud původního jelena evropského v měřítku České republiky a v podmínkách evropského kontinentu vůbec.

Bartoš L, 1991. Sika/red deer hybridization - recognition, consequences and present status. In: Maruyama N, Bobek B, Ono Y, Regelin W, Bartoš L, Ratcliffe PR, editors. *Wildlife Conservation: Present Trends and Perspectives for the 21st Century* Yushima, Bunkyo-ko, Tokyo: Japan Wildlife Research Center. p. 191-195.

- Bartoš L, 1995. Sika/red deer hybridization - recognition, consequences and present status. In: Eick E, König R, Willett J, editors. *Sika, Cervus nippon Temminck, 1838 Volume II Second Edition* Mönese: International Sika Society. p. 41.41-41.13.
- Bartoš L, 2009. Chapter 39. Sika deer in continental Europe. In: McCullough DR, Takatsuki S, Kaji K, editors. *Sika Deer: Biology and management of native and introduced populations* Tokyo Berlin Heidelberg New York: Springer. p. 573-594.
- Maak RK, 1859. Puteshestvie po Amuru, sovershenoe v 1855 godu. Saint-Petersburg.
- Powerscourt V, 1884. On the acclimatization of the Japanese deer at Powerscourt. *Proceedings of the Zoological Society London*:207-209.
- Przewalski NM, 1870. Puteshestvie v Ussuriiskom krae v 1868-1869. Saint-Petersburg.
- Swanson G, Putman R, 2009. Chapter 40. Sika deer in the British Isles. In: McCullough DR, Takatsuki S, Kaji K, editors. *Sika Deer: Biology and management of native and introduced populations* Tokyo Berlin Heidelberg New York: Springer. p. 595-614.

Finanční příspěvky na vybrané myslivecké činnosti

Ing. Kristýna Slovíková, Krajský úřad Moravskoslezského kraje

Od 1. 7. 2016 vstoupila v platnost novela Nařízení vlády č. 30/2014 Sb., o stanovení závazných pravidel poskytování finančních příspěvků na hospodaření v lesích a na vybrané myslivecké činnosti, ve znění pozdějších předpisů.

Jedná se o následující příspěvky:

- na vybrané myslivecké činnosti
 - zlepšování životního prostředí zvěře
 - založení nebo údržba políček pro zvěř
 - zřizování napajedel pro zvěř
 - betonové nory na lov lišek
 - lapací zařízení splňující podmínky zákona o myslivosti
 - hnízdní budky pro vodní ptáky
 - odchyťová zařízení na prasata divoká
 - podpora ohrožených druhů zvěře a zajíce polního
 - oborní chovy zvěře se vzácnými druhy nebo poddruhy
 - preventivní veterinárně léčebné akce a zdolávání nákaz v chovech zvěře
- vlastníkům loveckých psů a loveckých dravců
 - chov a výcvik národních plemen loveckých psů
 - na chov a výcvik loveckých dravců

Termín pro příjem žádostí o poskytnutí finančních příspěvků je stanoven po provedení prací **nejpozději do 31. srpna** (každého roku).

Veškeré formuláře, informace, kontakt a pravidla najdete na

www.msk.cz - Životní prostředí- [Dotace v oblasti ŽP, lesnictví a myslivosti](#)

Soutěž „Honitba roku“

Bc. Martin Hlaváč, Moravskoslezská společnost pro ochranu přírodu a myslivost o.p.s.

Českomoravská myslivecká jednota zahájila 1. 10. 2016 druhý ročník nově založené soutěže „Honitba roku“. Smyslem ocenění „Honitba roku“ je atraktivní formou rozšiřovat informace o chvályhodných aktivitách myslivců a dále šířit obecné povědomí o ochraně krajiny a jejího kulturního a přírodního dědictví, hodnotách krajiny pro každodenní život zvěře a apelovat na další myslivecké hospodáře, aby přijali svůj díl odpovědnosti za krajinu a její udržitelné užívání.

Soutěž slouží jako ocenění aktivit směřujících ke zlepšování životního prostředí pro volně žijící zvěř, udržitelnému rozvoji krajiny a šíření příkladů dobré praxe především mezi mysliveckou veřejností a také nemysliveckou veřejností.

Soutěž pořádá Komise pro ekologii ČMMJ nově ve spolupráci s partnery, kteří kromě aktivní participace na soutěži budou následně poskytovat zájemcům o realizaci ozeleňování poradenství, konzultace, pomoc při tvorbě projektů a plánů, dle zájmu budou pomáhat s dodávkou osiv, sadby keřů a stromů, ochran a opor včetně dodávky podpůrných manuálů, katalogů a jiných vhodných nástrojů (Partneři jsou uvedeni na www.cmmj.cz).

Dle připravených pravidel jsou vyhlašovány tyto kategorie:

- Lesní honitba roku
- Smíšená honitba roku
- Polní honitba roku

Navržené projekty k ocenění budou hodnoceny členy ekologické komise ČMMJ.

Do soutěže lze přihlásit myslivce (fyzické osoby), dále myslivecké spolky i honební společenstva, kteří dokončili projekt (y) zvyšování přírodní hodnoty honitby do **30. 11. 2016**, a to bez ohledu na datum zpracování projektové dokumentace, pokud tato byla pořizována. Dokončením realizace projektů, např. založení políček pro zvěř, prvků územního systému ekologické stability se rozumí výsadba porostu a péče o něj po dobu alespoň 2 let od jeho založení (v případě políček pro zvěř realizace minimálně 2 roky).

Přihlášeny mohou být aktivity v rámci jedné výše uvedené kategorie, může se jednat pouze o konkrétní jedno opatření nebo o soubor různých opatření (společných zařízení), ale musí být součástí jedné honitby.

Do soutěže **nelze** přihlásit honitby, které byly oceněny v předchozích ročnících soutěže.

Veškerá dokumentace přihlášených honiteb zůstává majetkem vyhlášovatele soutěže s právem publicity (za účelem prezentace správných praxí na www.cmmj.cz). Další využití je možné pouze se

souhlasem vyhledávatele soutěže. Za souhlas ostatních zúčastněných (autora realizačního projektu, dodavatelské firmy) ručí vždy přihlašovatel.

Do soutěže se přihlašuje pouze elektronicky prostřednictvím speciálně vytvořené aplikace – bližší informace podá Dr.Ing. Petr Marada – tel. 602 578 784 nebo

Tajemník soutěže:

Bc. Marek Kraus

email: marek.kraus@cmmj.cz

tel: 221 592 964

Manažerka soutěže:

PR, odborná a organizační podpora, správce www stránek

Mgr. Markéta Nováková, PhD.

e-mail: novakova.marke@gmail.com

Konečný termín podání přihlášky je **30. 11. 2016.**

V každé kategorii bude uděleno ocenění pro jednu honitbu, která dostane ocenění formou čestného diplomu „**Honitba roku 20XX**“ a věcného daru. Slavnostní vyhlášení a předání cen oceněným se uskuteční v rámci výstavy Natura Viva v roce 2017

Bližší informace podá tajemník soutěže, kterým je Bc. Marek Kraus, zaměstnanec sekretariátu ČMMJ, Lešanská 1176/2a, 141 00 Praha 4 - Chodov

Zvyšování přírodní hodnoty honiteb myslivci má pozitivní přínos má přínos ne jenom pro zvěř, ale i pro zvýšení kvality života na venkově. Právě v době řešení dopadů klimatické změny, poklesu biodiverzity a neustále se zvyšující spotřeby účinných látek přípravků na ochranu rostlin v zemědělských ekosystémech je aktivita myslivců v péči o životní prostředí žádána. Biopásy, zatravněná orná půda, tvorba biokoridorů, biocenter, mokřadů a tůň, zalesňování a výsadby soliterních stromů pro obnovu krajiny, řeší aktuální problémy ve venkovské krajině.

Základní informace

ČMMJ se v souladu se zásadami Evropské úmluvy o krajině připojila ke společenskému zájmu občanů našeho státu v úsilí o udržitelnost rozvoje krajiny, založeném na vyvážených harmonických vztazích mezi sociálními potřebami, hospodářskou činností, ochranou a tvorbou životního prostředí.

Evropská úmluva o krajině požaduje zajištění udílení ocenění aktivit směřujících ke komplexnímu pojetí a udržitelnému rozvoji krajiny a šíření příkladů dobré praxe. Za tímto účelem po vzoru Ministerstva životního prostředí, které uděluje Cenu české krajiny a SPU ČR, které pořádá soutěž „Společné zařízení roku“ přichází i Českomoravská myslivecká

jednota, z.s. s vlastní soutěží, která nese název „Honitba roku“. Očekává se, že soutěž se bude každoročně opakovat s tím, že nominovat úspěšné řešitele projektů budou Okresní myslivecké spolky.

Dle připravovaných pravidel Ekologickou komisí ČMMJ budou vyhlašovány tyto kategorie:

- Lesní honitba roku
- Smíšená honitba roku
- Polní honitba roku

Nominování mohou být myslivci (fyzické osoby), dále myslivecké spolky i honební společenstva.

Smyslem ocenění „Honitba roku“ je atraktivní formou rozšiřovat informace o chvályhodných aktivitách myslivců a dále šířit obecné povědomí o ochraně krajiny a jejího kulturního a přírodního dědictví, hodnotách krajiny pro každodenní život zvěře a apelovat na další myslivecké hospodáře, aby přijali svůj díl odpovědnosti za krajinu a její udržitelné užívání.

Soutěž primárně slouží jako **ocenění aktivit směřujících ke zlepšování životního prostředí pro volně žijící zvěř, udržitelnému rozvoji krajiny a šíření příkladů dobré praxe** především mezi mysliveckou veřejností a také nemysliveckou veřejností

Oceněné aktivity budou hodnoceny členy ekologické komise ČMMJ, kterou vede zástupce Mendelovy univerzity v Brně Dr.Ing. Petr Marada.

Hodnocení

- má 9 členů (3 pro každou kategorii),
- sestává se z předních univerzitních i mimouniverzitních odborníků pro danou kategorii.

Hodnotitelé komise mají následující obsazení:

- Lesní honitba roku - Doc. Ing. Vlastimil Hart, PhD., Doc. Ing. Radomír Klvač, PhD., Ing. Václav Šutera)
- Smíšená honitba roku - prof. RNDr. Jakub Hruška, CSc., MVDr. Miloš Vávra, Bc. Martin Hlaváč)
- Polní honitba roku – Zdeněk Sečka, Radek Podhorecký, Ing. Bc. Petr Šimčík

Centrální komise:

- má 6 členů, (Dr. Ing. Petr Marada, Mgr. Michal Gebhart, zástupce spol. EKOTOXA, ARBOEKO, AGROSTIS, předseda ČMMJ)
- rozhoduje o výsledném umístění přihlášených honiteb.

Hodnotící kritéria:

- všeobecná kritéria, která hodnotí širší územní souvislosti, polyfunkčnost, začlenění do terénu, podporu biodiverzity, veřejnou prospěšnost, technickou náročnost, souvislost s tvorbou krajiny, ekonomickou efektivitu apod.,
- specifická kritéria pro jednotlivé kategorie, která hodnotí návaznost na síť opatření, dodržení norem a právních požadavků, technologických předpisů, originalnost řešení a použitých výsadbových materiálů a osiv, hospodaření s materiály (bilance zemních prací) a další.

Podrobné informace najdete na <http://honitbaroku.lfd.mendelu.cz>

Myslivecká konference 2016

Sborník referátů

Vydal: Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18 Ostrava

Tisk: Moravskoslezský kraj, 28. října 117, 702 18 Ostrava

21 stran

Náklad 100 výtisků

Ostrava 2016